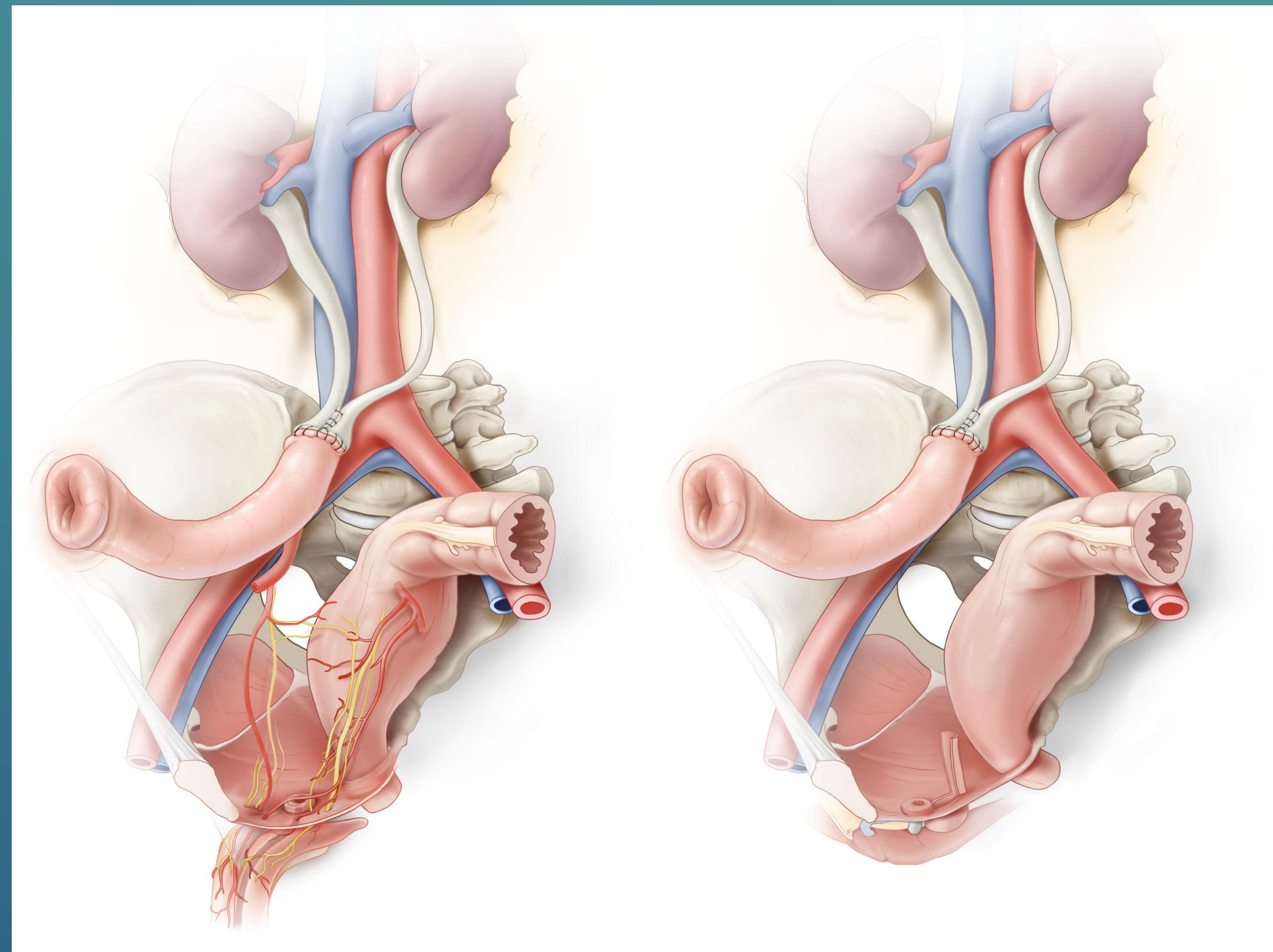

Het urostoma

Stomazorg & Coloplast Care

Zorgpad

Stomazorg

Complicaties

Coloplast Care

1

....
Zorgpad

Enhanced Recovery After Surgery (ERAS)

- Protocol
 - Preoperatief
 - Peroperatief
 - Postoperatief
- Beter en sneller herstel na chirurgie

Preoperatief

- Counseling
 - Sociale situatie
 - Mentale conditie
 - Ingrijpend voor patiënt en omgeving
- Educatie
 - Verloop van de ingreep en de opname
 - Basis stomazorg

Pre-operative

- Counseling & education
- Medical optimization
 - Overweight
 - Anemia
 - Hypertension
 - Smoking
- Prehabilitation
 - ↑ cardiopulmonary fitness by physical exercises
- Carbohydrates loading
 - Reduce dehydration and metabolic changes
- Liquids until 2h before surgery
- Preanesthesia medication
 - anxiolytic drugs

Postoperatief

- Educatie
 - Ledigen van het opvangzakje
 - Aansluiten van nachtzak op opvangzakje
 - Opvangzakje op huidplaat bevestigen

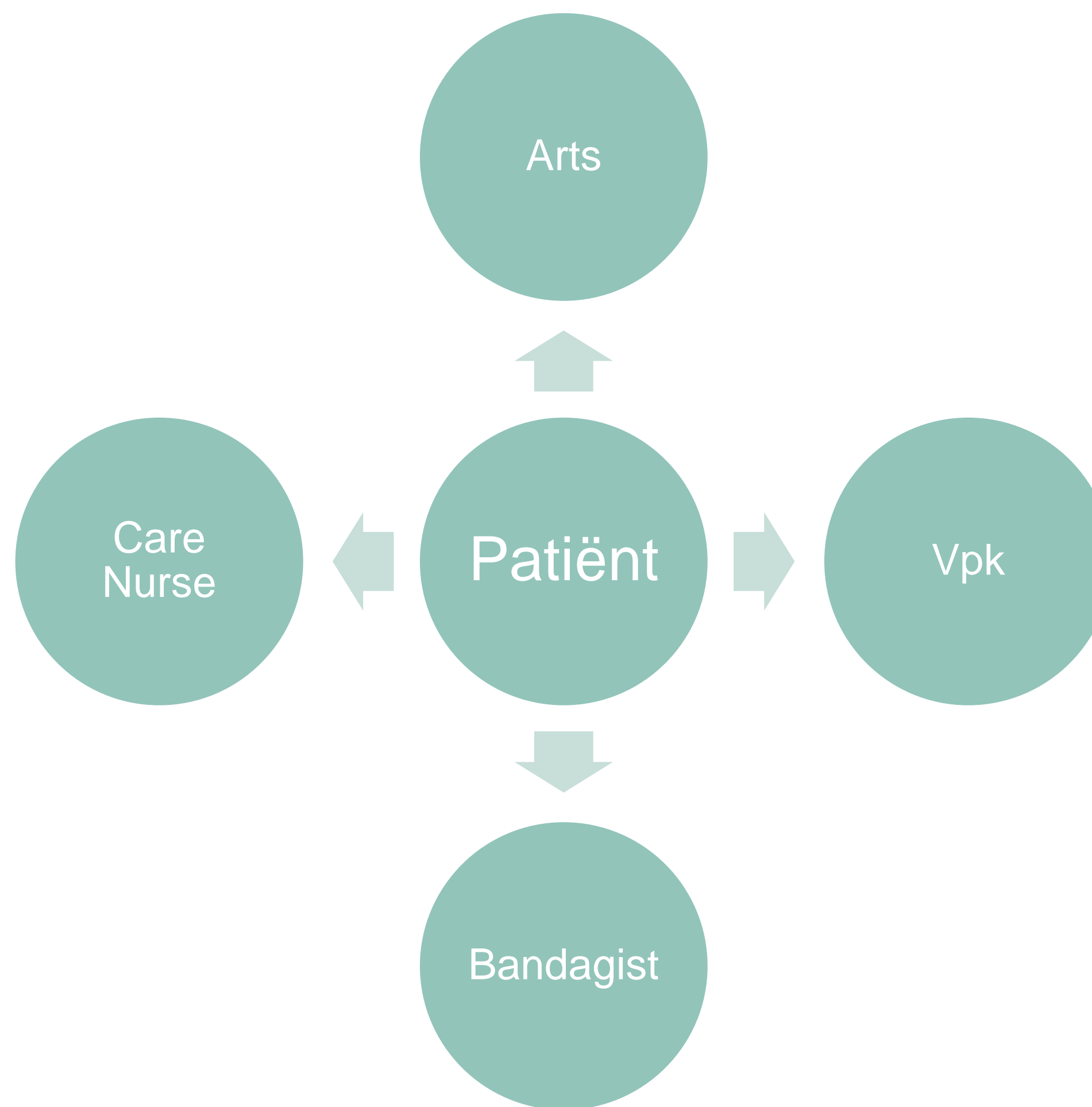
Post-operative

- Prevention of postoperative ileus
 - liquids after 4h
 - Light diet if bowel movements appear (POD2)
 - chewing-gum
 - Prokinetic drugs
 - immediate NGT removing (on table)
 - early drain removal (POD1)
- Postoperative analgesia
 - avoiding opioid drugs
- Deep Venous Thrombosis (DVT) Prophylaxis
 - LMWH after 8h
- Early mobilization
 - passive mobilization in bed (POD0-1)
 - sitting in the chair (POD1)
 - walking (POD2)
 - Early drain & catheter removal (single J POD 6)
- Stoma or neobladder education
- LOS 5-7 days

Teamwork

- Multidisciplinair
- Patiënt staat centraal

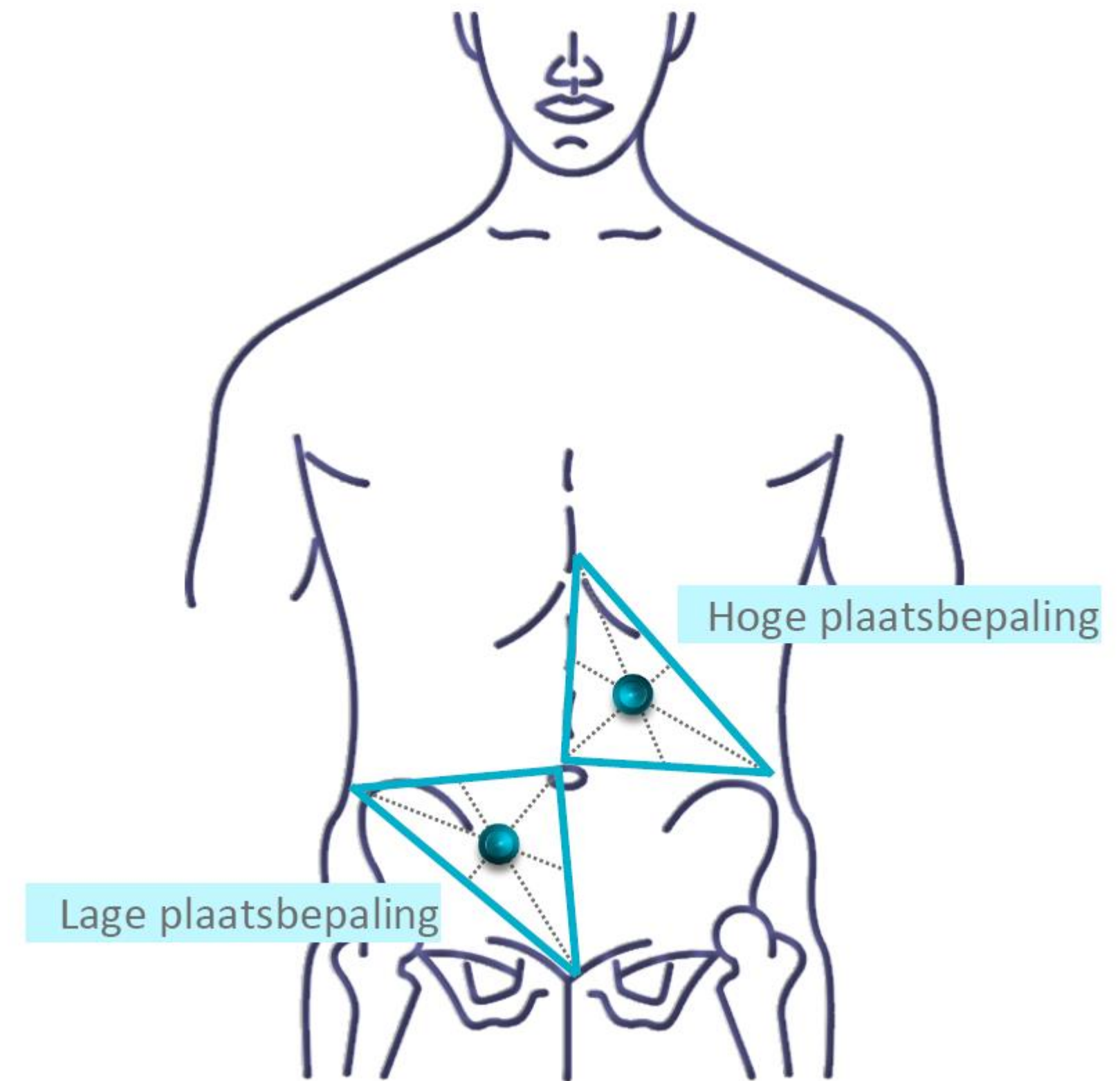

2

....
Stomazorg

Plaatsbepaling

- Rechter onderbuik (rechte buikspier)
- Niet in de buurt van de navel, plooien of littekens
- Ongeveer 10 cm² glad huidoppervlak
- Verschillende houdingen (liggen, zitten, staan, voorovergebogen)
- Slechte plaatsbepaling (lekkage, huidproblemen, psychische problemen, hoge materiaal kost)

Opvangmateriaal

- 2-delig opvangsysteem
 - Minder soepel
 - Makkelijk aan te brengen
 - 1-delig opvangsysteem
 - Soepel
 - Moeilijker aan te brengen
- Urostoma meestal 2-delig systeem

Toebehoren

- Huidbeschermingspray
 - Preventief
 - Irritatie
- Pasta (tube, ring of strip)
 - Plooiën en oneffenheden opvullen
 - Lekkage voorkomen

Toebehoren

- Poeder
 - Huidirritatie door vochtige huid
- Remover Spray
 - Hulpmiddel om huidplaat te verwijderen
 - Verwijderen van kleefresten
- Gordel

Terugbetaling

- Bijlage 93 (medisch voorschrift)
- “ Virtuele portefeuille ”
 - Bedrag afhankelijk van type stoma
 - Materiaal kiezen volgens noden
 - Materiaal kan onderling gecombineerd worden

Bijlage bij de Verordening van 28 juli 2003 tot uitvoering van artikel 22, 11° van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994 recto

Bijlage 93

MEDISCH VOORSCHRIFT voor stomamateriaal (art. 27) (in te vullen per stoma/fistel)

1. Identificatie van de rechthebbende (of klever ziekenfonds)

Naam en voornaam rechthebbende:

Adres:

Inschrijvingsnummer bij de Sociale Zekerheid :

Naam ziekenfonds of nummer:

2. Medische motivatie

- Nieuw aangelegd stoma, datum operatie:/...../.....
- Reeds bestaand stoma
- Heringreep aan reeds bestaand stoma, datum operatie:/...../.....
- Datum uitbreken van de fistel:/...../.....
- Reeds bestaande fistel

Type stoma	Convexe/concave	Uitzonderlijke situatie	Aankruisen wat van toepassing is
Spijverteringstelsel ☐ colostomie	neen	neen	☐
		ja	☐
	ja	neen	☐
		ja	☐
Spijverteringsstelsel ☐ ileostomie ☐ fistel ☐ ander stoma	neen	neen	☐
		ja	☐
	ja	neen	☐
		ja	☐
Urinstelsel ☐ urostomie ☐ cystostomie ☐ fistel ☐ ander stoma	neen	neen	☐
		ja	☐
	ja	neen	☐
		ja	☐

Verzorging van het urostoma

- Voorzichtig verwijderen van de plaat (Remover Spray)
- Reinigen van stoma en peristomale huid
 - Vochtig washandje met eventueel wat milde zeep
 - Huid goed droog deppen
- Maat van het stoma bepalen
- Huidplaat op de juiste afmeting uitknippen

Verzorging van het urostoma

- Huidplaat verwarmen (lichaamstemperatuur)
- Huidplaat kleven
- Huidplaat zachtjes aandrukken
- Zakje bevestigen

➤ Verzorging best 3 maal per week

3

....
Complicaties

Lekkage

- Oorzaken
 - Huidplaat die niet goed aangebracht is
 - Verkeerd materiaal
 - Huidplaat die niet correct is uitgeknipt (te groot)
 - Oneffenheden van de huid, huidplooi
 - Ingetrokken stoma
 - Huidirritaties

Lekkage

- Behandeling
 - Oneffenheden opvullen met pasta
 - Convexe plaat (+ gordel)
 - Correct uitknippen van de plaat

Huidirritatie

- Oorzaken
 - Stripeffect
 - Lekkage
 - Huidplaat die te lang ter plaatse is
 - Irriterende producten
 - Infectie, eczeem, ...

Huidirritatie

- Behandeling
 - Huidbeschermingspray / Cicalfate Spray
 - Poeder (bij vochtige irritatie)
 - Aanpassen materiaal

Bloeding (stoma en/of slijmvlies)

- Oorzaken
 - Verzorging
 - Materiaal
 - Bloedverdunners
 - Tumor
 - Indien ernstig altijd arts verwittigen

Bloeding (stoma en/of slijmvlies)

- Behandeling
 - Voorzichtig werken
 - Korte / verzorgde nagels
 - Plaat goed afvlakken

Kristalvorming

Chronische papillomateuze dermatitis

- Oorzaak
 - Reactie op een chronische blootstelling aan urine
 - Afzetting van zoutkristallen op het stoma en/of de peristomale huid
 - Bij alkalische urine (pH van $\geq 6,5$)

Kristalvorming

- Behandeling
 - Aanbrengen van kompressen gedrenkt in oplossing van keukenazijn en water (1 op 1)
 - Aanzuren van de urine (Vit C, citrusvruchten, veenbessensap)
 - Antibiotica

Candida infectie

Rode, jeukende peristomale huid vaak met witte stippen

- Oorzaak
 - Urine onder de huidplaat
 - Lekkage
 - Langdurig gebruik van antibiotica

Candida infectie

- Behandeling
 - Huidcultuur
 - Dagelijkse hygiëne van stoma en peristomale huid
 - Medicatie per os
 - Aanbrengen van schimmeldodend poeder

Contactallergie

Overgevoeligheid voor een bepaalde huidplaat, afgebakende rode huid, soms jeuk

- Oorzaak
 - Allergisch voor bepaalde huidplaat
- Behandeling
 - Testen
 - Skin Barrier spray gebruiken
 - Andere huidplaat gebruiken

Drukneecrose

- Oorzaak
 - Beschadiging van de huid door druk (convexe plaat / gordel)
- Behandeling
 - Verzorging van de wondjes (poeder in combinatie met huidplaat)
 - Aanpassen van het materiaal

Parastomale hernia

Breuk van het litteken rond de stoma

- Oorzaak
 - Hoge druk op de buikwand (heffen, hoesten, niezen, ...)
 - Slappe buikspieren, veelvuldige buikoperaties
- Behandeling
 - Concave plaat
 - Steunband
 - Chirurgische correctie

Retractie

Stoma ligt gelijk met, of onder het huidoppervlak

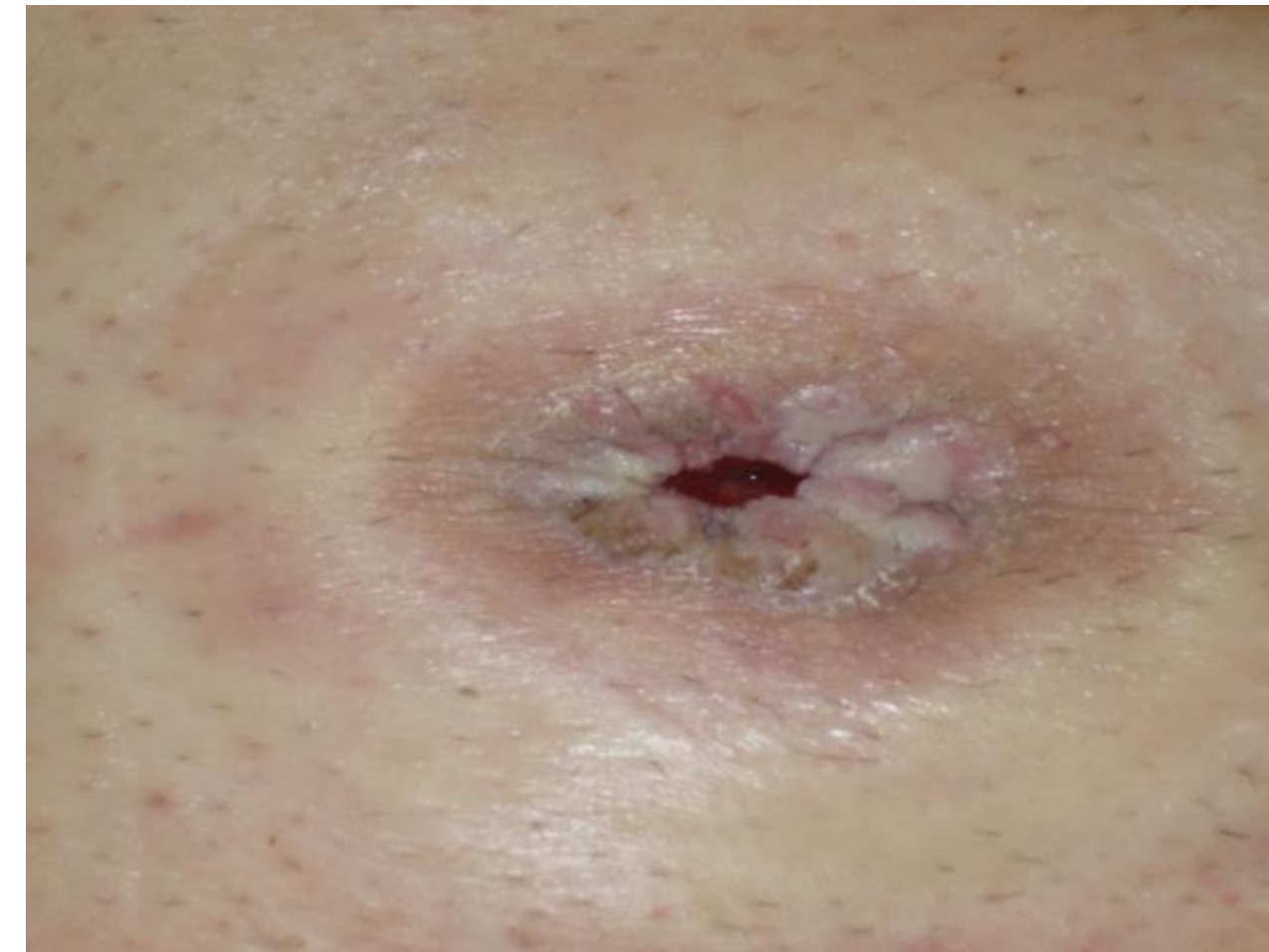
- Oorzaak
 - Gewichtstoename
 - Teveel tractie op de darmlis
 - Beperkte lengte van de darmlis
- Behandeling
 - Convexe huidplaat
 - Chirurgische correctie

Stenose

Te nauwe uitgang van het urostoma

- Oorzaak
 - Postoperatief necrose
 - Infectie
 - Retractie door littekenweefsel
- Behandeling
 - Voorzichtig dilateren
 - Opnieuw aanleggen van het urostoma

4

Coloplast Care

Coloplast Care

- Wat ?
 - Ondersteuning door Care Nurse (stomaverpleegkundige)
 - Bij patiënt thuis
- Lid van multidisciplinaire team
 - Samen met thuisverpleegkundige
 - Overleg met vpk / behandelende arts

Referenties

- Artikels en boeken
 - Carmel J, Colwell J, Goldberg M. Wound, Ostomy, and Continence Nurses Society Core Curriculum: Ostomy Management. Wolters Kluwer, 2nd edition, 2021. 384p
 - Hee Sung L, Dong Yuk H. Enhanced recovery after surgery of patients undergoing radical cystectomy for bladder cancer. Transl Androl Urol 2020; 9(6):2986-2996.
- Brochures en Presentaties
 - Coloplast: Zakboekje voor stomaverzorging in de thuiszorg
 - Coloplast: Plaatsbepaling poster
 - Urobel: Stomazorg

Maaike Van den Eeckhout

Verpleegkundig consulent urologische oncologie

